

Tjänsteutlåtande
Samhällsbyggnadsförvaltning
Sandra Oliveira e Costa

Till: Kommunstyrelsen

Datum: 2025-11-04
Diarienummer: KS 2023/0287

Svar på motion nr 23/2023 - Miljöcertifierad byggnation - av Sigrid Walve (MP)

Sammanfattning

Sigrid Walve (MP) föreslår i en motion att kommunfullmäktige beslutar att Österåkers kommun ska ställa krav på miljöcertifiering vid nybyggnation och omfattande renovering. Förvaltningen anser motionen besvarad.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Anse motion nr 23/2023 besvarad med hänvisning till det stöd som redan finns för miljöcertifierat byggande i kommunens styrdokument samt i och med kommande uppdateringar av styrdokument.

Ärendet

Motion 23/2023 väcktes i KF 2023-12-11, 8:19, och remitterades till Samhällsbyggnadsförvaltningen och Byggnadsnämnden för beredning. Byggnadsnämnden beslutade 2025-10-21, §9:11 att motionen anses besvarad vad gäller bygglovsfrågor med motivationen att nämnden inte får ställa särkrav som är mer långtgående än vad som ställts upp i lag och förordningar.

I motionen lyfter Sigrid Walve (MP) vikten av att i linje med översiktsplanen vidta åtgärder för minskad klimatpåverkan. Motionären föreslår att Österåkers kommun ställer krav på miljöcertifiering vid planering av nya områden, vid nybyggnation, vid omfattande renovering och för fastigheter i drift, till exempel enligt City Lab, Miljöbyggnad eller Svanen. Kraven föreslås gälla: Markägare som planerar nya områden; Verksamhetsbyggnader; kommunala och privata; Bostäder, kommunala och privata.

Samhällsbyggnadsförvaltningen besvarade en motion från MP 2024-01-07 *KS 2024/0078 Cirkulär ekonomi i stadsbyggnadsprocessen i Österåker*. Motionen ansågs besvarad i och med de redan befintliga processerna som stödjer cirkulär ekonomi samt planerade aktiviteter som bidrar till ett utvecklat arbete.

Att kommunen ska arbeta med cirkulär ekonomi och hållbart byggande fastslås både i Österåkers Miljö- och klimatprogram 2030 och Översiktsplan 2040. Av översiktsplanen (s. 40) framgår att hållbart byggande ska vara en utgångspunkt vid planering och byggande inom kommunalägda fastigheter. Det framgår också att kommunen bör ha högre ambitioner gällande hållbarhet än kraven som ställs upp i lag och våga testa metoder och verktyg samt inspirera.

I Miljö- och klimatprogram 2030 finns ett mål om god bebyggd miljö som gäller när kommunen är byggherre. Målet lyder: *Byggande och anläggning genomförs så att miljö- och klimatpåverkan minskas*. Som nyckeltal för målets uppföljning står att Armada ska följa upp hur stor andel av nybyggnation som uppfyller krav enligt Miljöbyggnad Silver, och enligt Miljöbyggnad Guld vad gäller energi. Sedan målet började gälla 2022 har Armada beställt en byggnad – Multiarenan. Denna certifierades enligt Miljöbyggnad Silver, samt för Guld avseende energi.

När kommunen äger marken kan kommunen genom markanvisning ställa högre krav på exploatörerna. Av kommunens riktlinjer för markanvisning (2015) framgår att markanvisning genom anbud eller markanvisningstävling ska utvärderas *efter de krav som kommunen ställt i förfrågningsunderlaget*, och att *strategiska dokument och policydokument såsom översiktsplan, övergripande planprogram, klimatstrategier etcetera ska beaktas vid varje markanvisning*. Vid markanvisning har kommunen möjlighet att ställa krav på miljöcertifiering. En markanvisningstävling genomfördes 2016 för exploateringsområde inom Hagby äng och kulle, i vilken ett av kraven var att tävlingsbidragen skulle uppfylla kraven för Miljöbyggnad Silver.

Där kommunen inte är markägare saknas generella möjligheter att ställa krav på miljöcertifierad byggnation. Därför uppmuntrar kommunens strategier i stället till dialog med privata exploatörer. I Energiplan 2030 (2024) formuleras bland annat strategier för hur målen i kommunens miljö- och klimatprogram ska uppnås. Två av strategierna är relevanta för byggnation på privat mark:

- *Föra dialog med exploatörer med syftet att inspirera till byggnader med hållbara lösningar som bidrar till att fasa ut fossil energi i Österåker,*
- *Genom markanvisning och dialog med exploatörer främja en hållbar bygg- och anläggningsprocess vilket kan handla om bränsleanvändning, materialval, avfallshantering och resurseffektivitet under byggnation.*

Flera byggaktörer har egna beslut på certifieringar. Som exempel har JM projekterat för byggnation av bostadsrätter vid Tuna station. Dessa byggnader planeras att uppföras med certifieringen Svanen 4.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har påbörjat arbete med att ta fram en ny översiktsplan, antagande beräknas ske 2028/2029. Under 2026 kommer kommunstyrelseförvaltningen följa upp och uppdatera Miljö- och klimatprogrammet samt ta fram handlingsplaner för programmets mål. Kommunstyrelsen har genom Budget 2025 i uppdrag att se över och vid behov justera ägardirektivet för Armada. I samband med dessa arbeten finns

möjlighet att se över de befintliga formuleringarna vad gäller hållbart byggande och miljöcertifieringar.

Förvaltningens slutsatser

Förvaltningen anser motionen besvarad med hänvisning till det stöd som redan finns för miljöcertifierat byggande i kommunens styrdokument samt i och med kommande uppdateringar av styrdokument.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har skickat ärendet för samråd till Armada, Lokalförsörjningsenheten samt Avdelningen för Kvalitet och Hållbarhet.

Tidigare beredning

Byggnadsnämnden 2025-10-21, § 9:11.

Bilagor

1. Motion 23/2023, ”Miljöcertifierad byggnation”, från Sigrid Walve (MP), 2023-12-05
2. Sammanträdesprotokoll Byggnadsnämnden 2025-10-21, §9:11

Charlotta Sangregorio
Samhällsbyggnadsdirektör

Charlotte Andreev
Strategisk planeringschef

Skickas till:

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Verifikat

Dokument-ID 09222115557563860464

Dokument

Svar på motion nr 23_2023 - Miljöcertifierad byggnation -
av Sigrid Walve

Huvuddokument

3 sidor

Startades 2025-12-02 09:29:00 CET (+0100) av Kristin

Jonsson (KJ)

Färdigställt 2025-12-02 11:40:08 CET (+0100)

Initierare

Kristin Jonsson (KJ)

Österåkers kommun

Org. nr 212000-2890

kristin.jonsson@osteraker.se

Signerare

Charlotta Sangregorio (CS)

Österåkers kommun

charlotta.sangregorio@osteraker.se

Signerade 2025-12-02 09:32:38 CET (+0100)

Charlotte Andréev (CA)

Österåkers kommun

charlotte.andreev@osteraker.se

Signerade 2025-12-02 11:40:08 CET (+0100)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

